

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет кораблебудування
імені адмірала Макарова
Навчально науковий інститут (факультет) ФЕЕМ

Кафедра Облік і економічний аналіз

«Допущений до захисту»

Завідувач кафедри

 д.е.н., проф. Погорелова О.В.

“05” червня 2025 року

Презентаційний матеріал
до кваліфікаційної роботи
на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»
(потрібне залишити)

на тему: **«Бухгалтерський облік і економічний аналіз розрахунків з
постачальниками та підрядниками на підприємстві»**

Виконав: студент 4421 групи

Назаренко В.Є.

Керівник роботи:

ДОЦЕНТ, к.е.н., доц.

(посада, науковий ступень, вчене звання)

Циганова О.С.

Миколаїв – 2025 р.

КЛЮЧОВІ ЕКОНОМІЧНІ КАТЕГОРІЇ ЩОДО РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ: ЇХ ВИЗНАЧЕННЯ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА

Таблиця 1

Авторські узагальнення визначень ключових понять

<i>Поняття</i>	<i>Визначення</i>
Постачальник	— це контрагент, який забезпечує підприємство товарами чи послугами відповідно до умов договору, виступаючи джерелом господарських ресурсів
Підрядник	— це виконавець робіт або послуг, результат яких створюється ним самостійно, відповідно до завдання замовника, з урахуванням ризику та відповідальності за якість
Розрахунки	— це система документально оформлених економічних взаємовідносин між підприємством та контрагентами, що пов'язані з виникненням і погашенням грошових зобов'язань
Заборгованість	— це облікова фіксація невиконаного зобов'язання, що підлягає погашенню в межах визначених строків, з відповідним фінансовим навантаженням
Зобов'язання	— це формалізоване обіцяння або правовий обов'язок підприємства здійснити дію на користь третьої сторони в межах господарських відносин

Таблиця 2

Характеристика ключових економічних категорій та
їх роль у системі розрахунків підприємства

<i>Категорія</i>	<i>Зміст поняття</i>	<i>Економічне значення</i>
Постачальник	Контрагент, який передає підприємству товари чи послуги за договором	Джерело забезпечення ресурсами; ініціатор формування зобов'язань
Підрядник	Виконавець робіт або послуг за завданням підприємства	Генератор операційної активності; основа собівартості послуг
Розрахунки	Сукупність організаційно-економічних дій щодо виконання фінансових зобов'язань	Механізм обігу грошових ресурсів і контролю за фінансовими потоками
Заборгованість	Неоплачені зобов'язання, що фіксуються в обліку	Індикатор фінансового навантаження і ліквідності
Зобов'язання	Формалізоване боргове відношення між підприємством і контрагентом	Основна величина для обліку, управління, аудиту та фінансового прогнозування

УЗАГАЛЬНЕНІ ПІДХОДИ ЩОДО КЛАСИФІКАЦІЇ
РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ
ДЛЯ ЦІЛЕЙ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ

КЛАСИФІКАЦІЯ ЗАБОРГОВАНОСТІ, ЩО ВИНΙΚАЄ ПІД ЧАС РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ

Ознаки	Дебіторська заборгованість	Кредиторська заборгованість
1. Термін погашення	1. Довгострокова 2. Короткострокова або Поточна 3. Поточна частина довгострокової заборгованості	
2. Характер виникнення	1. Заборгованість, що виникла в ході нормального операційного циклу 2. Заборгованість, що не виникає в ході нормального операційного циклу	
3. Контрагенти	1. Постачальників по виданих авансах	1. Постачальникам і підрядникам за товари, роботи, послуги
5. Валюта розрахунків	1. Національна 2. Іноземна	
6. Забезпеченість	1. Незабезпечена 2. Забезпечена: - вексель - застава - договір страхування - гарантія	
7. Дотримання умов договору	1. Заборгованість, термін оплати якої не наступив 2. Відстрочена заборгованість 3. Заборгованість із продовженим терміном погашення 4. Прострочена заборгованість (з терміном погашення, що минув)	

НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО МЕТОДИКИ АНАЛІЗУ КРЕДИТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTI

Науковець	Методика проведення аналізу кредиторської заборгованості
Волович О.Б.	Доцільно використовувати методики групування та вертикального аналізу. Розподіляють заборгованість на групи за певними критеріями, які залежать насамперед від мети аналізу. Спершу проводять типологічне групування, а потім структурне, яке передбачає обчислення питомої ваги кожної групи в загальній сумі заборгованості підприємства.
Мягких І. М.	Застосування розрахунково-аналітичного методу. На основі даних дебіторської заборгованості і кредиторської заборгованості та факторів, що впливають на них, визначають залежність показників часток дебіторської та кредиторської заборгованостей.
Конон Б.	Використання горизонтального, вертикального, трендового аналізу, методу фінансових коефіцієнтів. Для проведення аналізу спроможності підприємства погашати свої поточні зобов'язання використовується низка коефіцієнтів платоспроможності та ліквідності.
Попович О.В.	Складання організаційно методичної моделі аналізу кредиторської заборгованості. Визначення складу та структури кредиторської заборгованості підприємства, аналіз відхилень та тенденцій в змінах статей кредиторської заборгованості за ряд років.
Паянок Т.М.	Моделює кредиторську заборгованість за допомогою економетричних методів, а саме регресійного аналізу та аналізу часових рядів. На мікрорівні прогнозує її вплив на виробничі запаси підприємства і результати його діяльності за допомогою прикладної програми STATGRAPHICS.

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ТОВ "ПРОСТІР"

Таблиця 1

Аналіз ліквідності ТОВ "Простір" за 2023–2024 рр.

Показник	2023 рік	2024 рік	Відхилення (+/-)
Поточні активи, тис. грн	12 500	14 800	+2 300
Поточні зобов'язання, тис. грн	7 200	8 000	+800
Грошові кошти, тис. грн	2 500	3 200	+700
Дебіторська заборгованість, тис. грн	4 800	5 500	+700
Коефіцієнт загальної ліквідності	1,74	1,85	+0,11
Коефіцієнт швидкої ліквідності	1,03	1,08	+0,05
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,35	0,40	+0,05

Таблиця 2

Аналіз фінансової стійкості ТОВ "Простір" за 2023–2024 рр.

Показник	2023 рік	2024 рік	Відхилення (+/-)
Власний капітал, тис. грн	15 600	17 500	+1 900
Загальні активи, тис. грн	25 800	28 600	+2 800
Загальні зобов'язання, тис. грн	10 200	11 100	+900
Коефіцієнт автономії	0,60	0,61	+0,01
Коефіцієнт фінансової залежності	0,65	0,63	-0,02

Таблиця 3

Аналіз рентабельності ТОВ "Простір" за 2023–2024 рр.

Показник	2023 рік	2024 рік	Відхилення (+/-)
Виручка, тис. грн	48 000	54 500	+6 500
Чистий прибуток, тис. грн	3 600	4 200	+600
Рентабельність активів	0,14	0,15	+0,01
Рентабельність власного капіталу	0,23	0,24	+0,01

АНАЛІЗ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ НА ТОВ "ПРОСТІР" У 2023-2024 РР.

Таблиця 1

Характеристика аналітичних показників кредиторської заборгованості

Показник	Розрахунок	Характеристика	Нормативне значення
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	Відношення собівартості реалізованої продукції за рік та середньої кредиторської заборгованості	Показник ділової активності, який вказує на кількість оборотів, які здійснила кредиторська заборгованість протягом року	Його зростання означає збільшення швидкості оплати заборгованості підприємством, зниження – зростання покупок у кредит
Коефіцієнт покриття	Відношення середньої кредиторської заборгованості та собівартості реалізованої продукції за рік	Характеризує суму кредиторської заборгованості, що припадає на одну гривню обороту із закупівлі сировини та матеріалів	Позитивним є зниження даного показника в динаміці
Період погашення кредиторської заборгованості	Відношення тривалості періоду та коефіцієнту оборотності кредиторської заборгованості	Значення коефіцієнта вказує на період, протягом якого компанія використовує кошти своїх постачальників та підрядників	Позитивним є зниження даного показника у динаміці
Співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості	Відношення дебіторської та кредиторської заборгованостей	Цей показник характеризує якість політики комерційного кредитування компанії та враховує вплив кредиторської та дебіторської заборгованості на ліквідність та платоспроможність	Оптимальним значенням показника є значення, яке приблизно дорівнює одиниці. У такому випадку компанія може кредитувати своїх покупців за рахунок постачальників

Таблиця 2

Коефіцієнтний аналіз розрахунків з постачальниками та підрядниками

Показник	2023 рік	2024 рік	Відхилення (+/-)
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	6,96	6,85	-0,11
Коефіцієнт покриття	0,14	0,15	+0,01
Період погашення кредиторської заборгованості, днів	52,4	53,2	+0,8
Співвідношення дебіторської та кредиторської заборгованості	0,86	0,89	+0,03

ВИЯВЛЕННІ НЕДОЛІКИ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ ТА ЕКОНОМІЧНОМУ АНАЛІЗІ РОЗРАХУНКІВ З ПОСТАЧАЛЬНИКАМИ ТА ПІДРЯДНИКАМИ НА ТОВ "ПРОСТІР" ТА ЇХ НАСЛІДКИ

НЕДОЛІКИ	НАСЛІДКИ
1) несвоєчасне відображення первинних документів щодо розрахунків з постачальниками та підрядниками у бухгалтерському обліку через відсутність чітко налагодженого документообігу між бухгалтерією та іншими структурними підрозділами підприємства	заборгованість, що виникла в одному звітному періоді, відображає в обліку у наступному періоді, що створює перекоси у фінансовій звітності й ускладнює аналіз поточної платоспроможності підприємства
2) неправильне використання рахунків бухгалтерського обліку для відображення розрахунків із постачальниками та підрядниками: попередні платежі помилково списуються одразу на витрати замість відображення на рахунку 371 «Розрахунки за виданими авансами»	витрати підприємства завищуються, а реальний стан авансів і заборгованості спотворюється, що може негативно вплинути на рішення керівництва щодо управління оборотними коштами
3) взаємозаліків між підприємствами проводиться без відповідних первинних документів, таких як акти звірки або акти взаємозаліку	призводить до невідповідності облікових даних реальному стану взаєморозрахунків між контрагентами, а також може стати причиною конфліктних ситуацій під час перевірок контролюючими органами або аудиторами
4) неправильна оцінка валютних операцій із закордонними контрагентами	неправильне визначення курсових різниць через використання невірного курсу або неправильну дату перерахунку може призводити до суттєвих викривлень фінансового результату, впливаючи на чистий прибуток підприємства
5) недостатньо ретельне проведення інвентаризації розрахунків	під час податкових або аудиторських перевірок часто виявляються незадокументовані або неправильно відображені заборгованості, які не були вчасно скориговані у бухгалтерському обліку. Це призводить до викривлення інформації про фінансовий стан підприємства та потенційних санкцій з боку контролюючих органів
6) аналіз складається лише з двох етапів: горизонтального аналізу динаміки кредиторської заборгованості та коефіцієнтного аналізу. Не проводиться порівняльний аналіз з середньогалузевими показниками та якісна оцінка причин зміни показників	недостатньо інформації про умови договорів із постачальниками (зокрема терміни оплати, наявність штрафних санкцій за затримку платежів), рівень наданих товарних кредитів, наявність судових позовів чи претензій від контрагентів. Відсутність оцінки відповідності рівня платіжної дисципліни на підприємстві кращим практикам галузі логістичних послуг